
MINIMÁLNÍ DŮSTOJNÁ MZDA 2023

Tisková konference 16. 4. 2024

ÚVOD

Nástroj pro krizi kupní síly

- Existující nástroje na **zachycení pracující chudoby nestačí** (mzdový průměr/medián; minimální/zaručené mzdy; materiální deprivace/ohrožení příjmovou chudobou).
- Obzvláště nyní jde o nástroj, jak prakticky uchopit **enormní pokles reálných mezd v Česku**, zejména v kontextu dlouhotrvajícího problému nízkých mezd.
- Existence pracující chudoby a s ní spojená ekonomická nejistota rozsáhlých vrstev společnosti má **dalekosáhlé důsledky jak na individuální úrovni** (zadlužování, zdraví, vzdělání, vztahy), tak na té **celospolečenské** (sociální systémy, nedůvěra v politické uspořádání).

Minimální důstojná mzda

„Každý pracující má právo na spravedlivou a uspokojivou odměnu, která by zajišťovala jemu samému a jeho rodině živobytí odpovídající lidské důstojnosti.“

čl. 23 (3) Všeobecná deklarace lidských práv

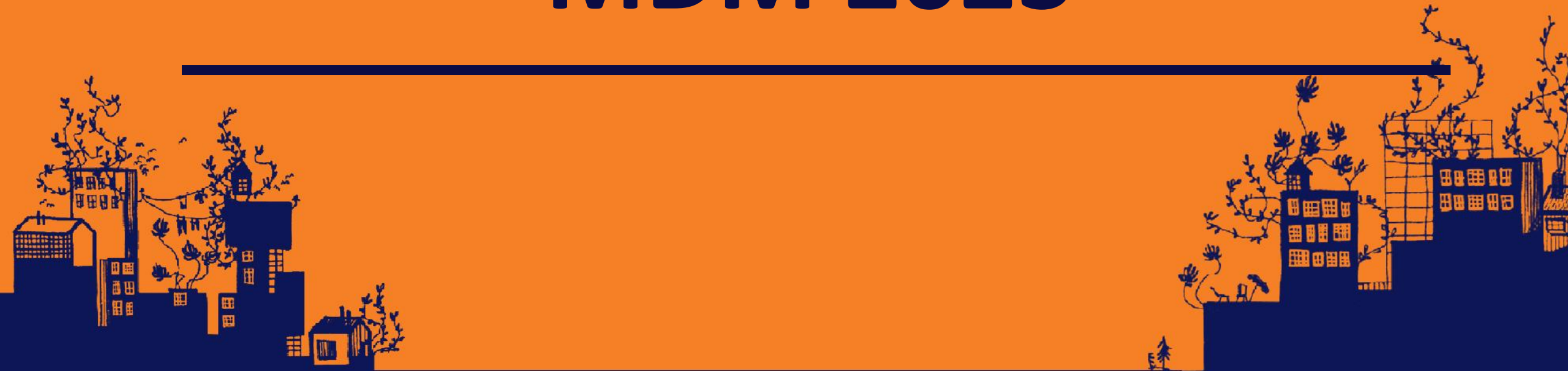
„Minimální důstojná mzda je odměna za práci za běžnou pracovní dobu, která pracujícím a jejich domácnostem poskytuje dostatek finančních prostředků k životu, který je většinou společnosti vnímaný jako určitý základní standard.“

dustojnamzda.cz

AKTUALIZACE MDM 2023

Co počítáme?

- **hrubá měsíční mzda**
- zajištění důstojného života pro **1+1 osobu**
- stojí na **odhadu potřebných výdajů** dle spotřebních kategorií
- **zpětný indikátor** pracující chudoby/nízkých pracovních příjmů

MINIMÁLNÍ DŮSTOJNÁ MZDA V ROCE 2023

---

45 573 Kč

---

*V PRAZE 47 718 Kč

MINIMÁLNÍ DŮSTOJNÁ MZDA 2023

	Výdaje (ČR)	(Praha)
Bydlení	14 713	16 133
Potraviny	8 194	8 442
Oblečení + obuv	1 460	
Doprava	1 946	
Zdraví a hygiena	1 348	
Telekomunikace	1 446	
Volný čas	3 774	
Úspory	4 597	
Hrubá mzda	45 473	47 718

Meziroční růst o 11 % (resp. 12 % v Praze)

POD HRANICÍ MDM SE NACHÁZÍ

---

67 %

PŘEPOČTENÝCH ZAMĚSTNANCŮ

---

*V PRAZE 52 %

**MEZIROČNĚ POD HRANICI PROPADLO
184 TIS. ZAMĚSTNANCŮ**

POD HRANICÍ MDM SE NACHÁZÍ

---

57 %

ZAMĚŠTNANCŮ

71 %

ZAMĚŠTNANKYŇ

POD HRANICÍ MDM SE NACHÁZÍ

---

92 % odborných sociálních pracovníků/pracovnic a **pracovníků/pracovnic v sociálních službách** v oblasti pobytové péče

70 % odborných pracovníků/pracovnic **úřadů práce**

Zedníci, kamnáři, dlaždiči a montéři suchých staveb: **93 %**

Instalatéři, potrubáři, stavební zámečníci a stavební klempíři: **80 %**

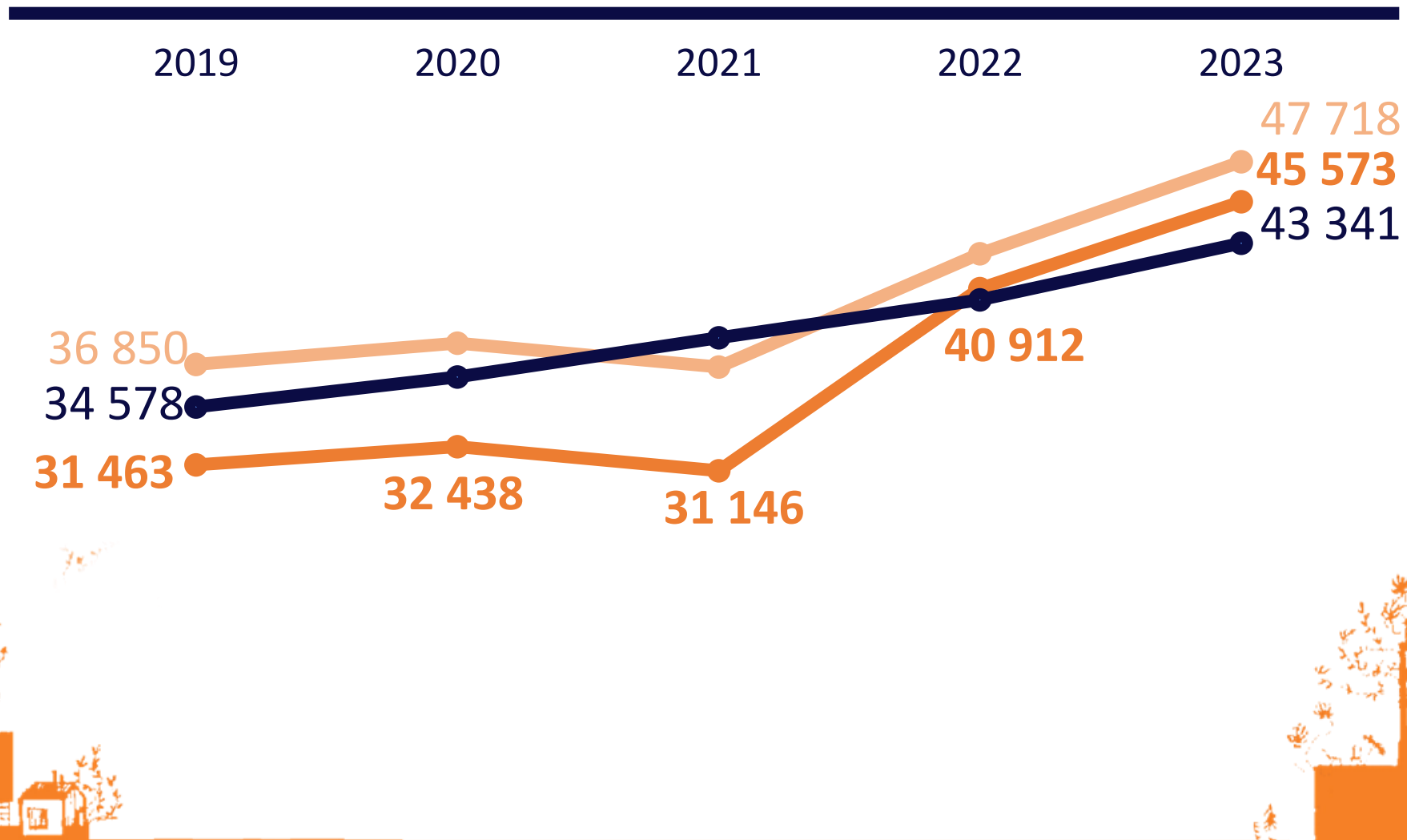
Redaktoři, novináři a příbuzní pracovníci: **45 %**

---

* Jde o pracující na těchto pozicích v zaměstnaneckém poměru.
Zdroj: Trexima

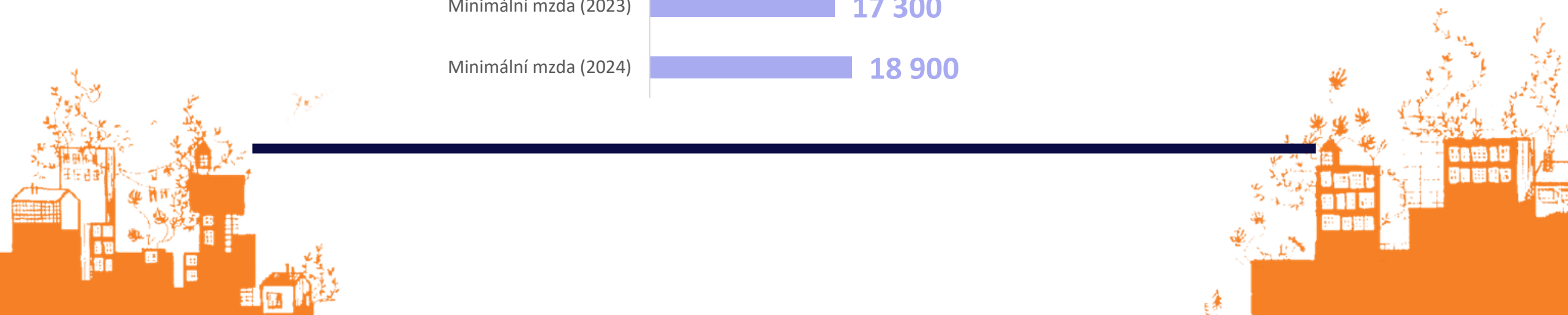
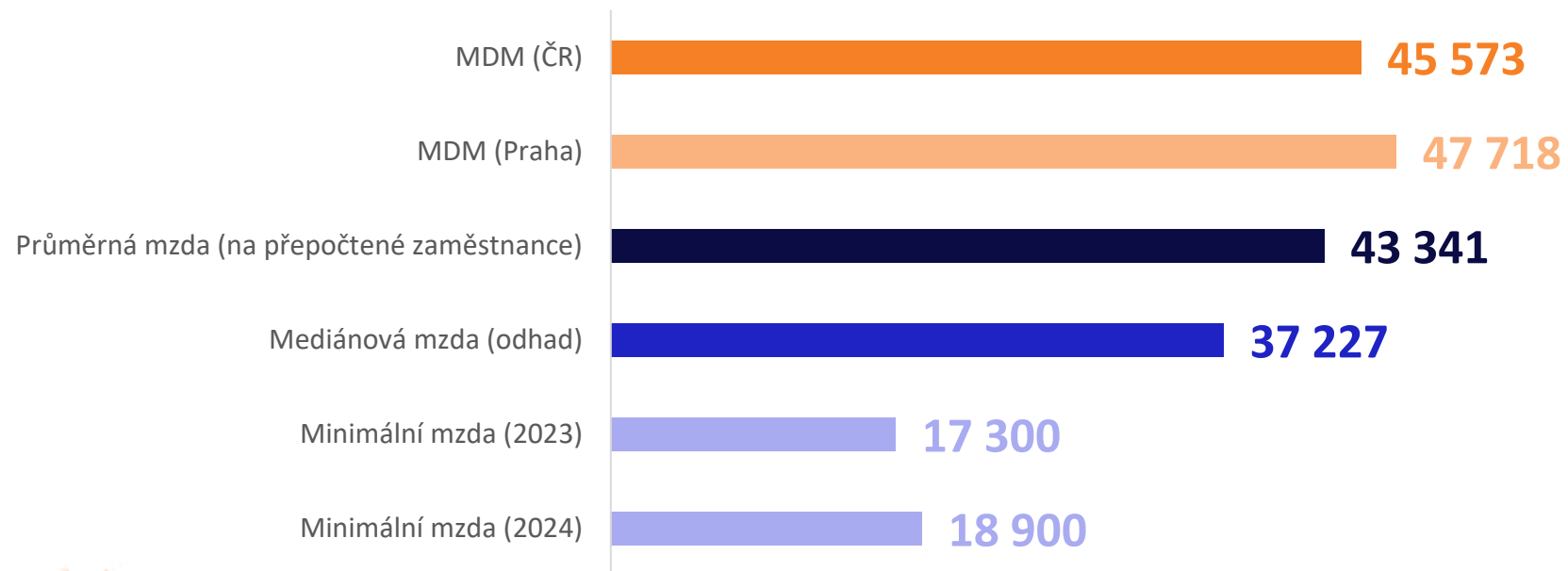
MINIMÁLNÍ DŮSTOJNÁ MZDA V ČASE

MDM (ČR) MDM (Praha) Průměrná mzda

MDM VE MZDOVÉ DISTRIBUCI

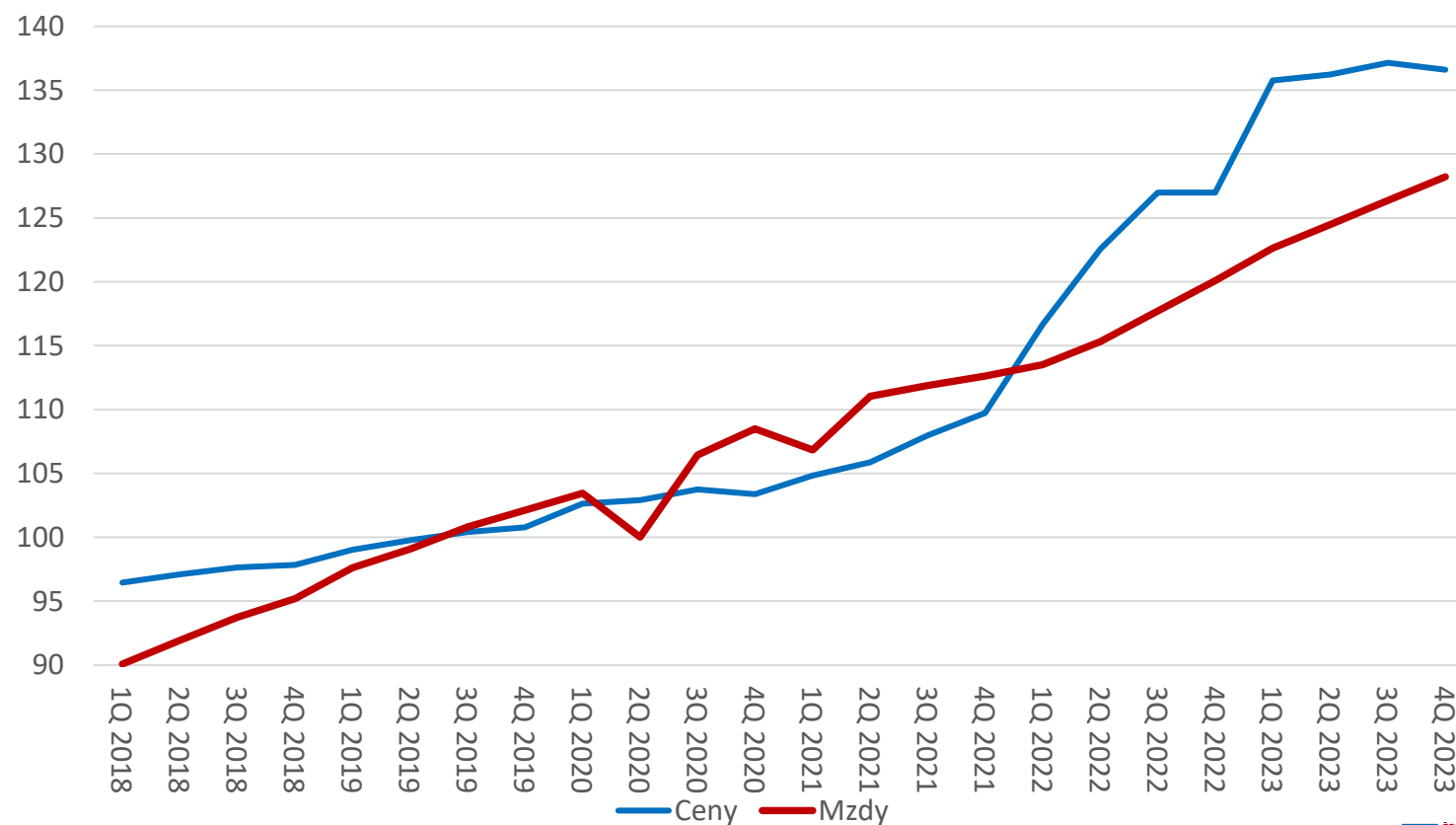
MZDOVÁ KRIZE, PROMĚNA CHUDOBY

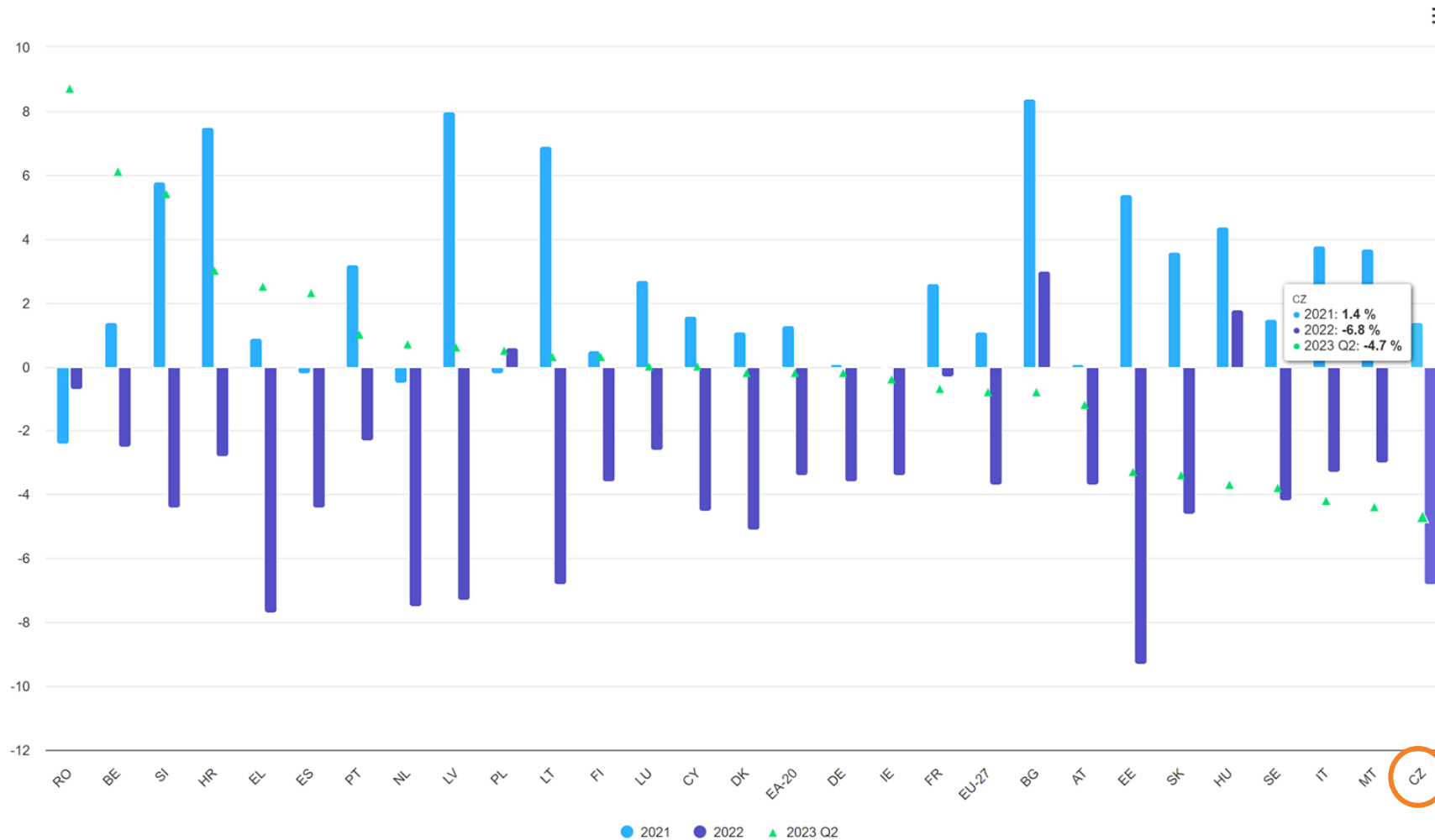

Mzdy zaostávají za cenami

Index spotřebitelských cen a index mezd (sezónně očištěných), 2019 = 100 %

Čeští zaměstnanci zaznamenali největší pokles reálných mezd v EU

České domácnosti chudnou, i když pracují

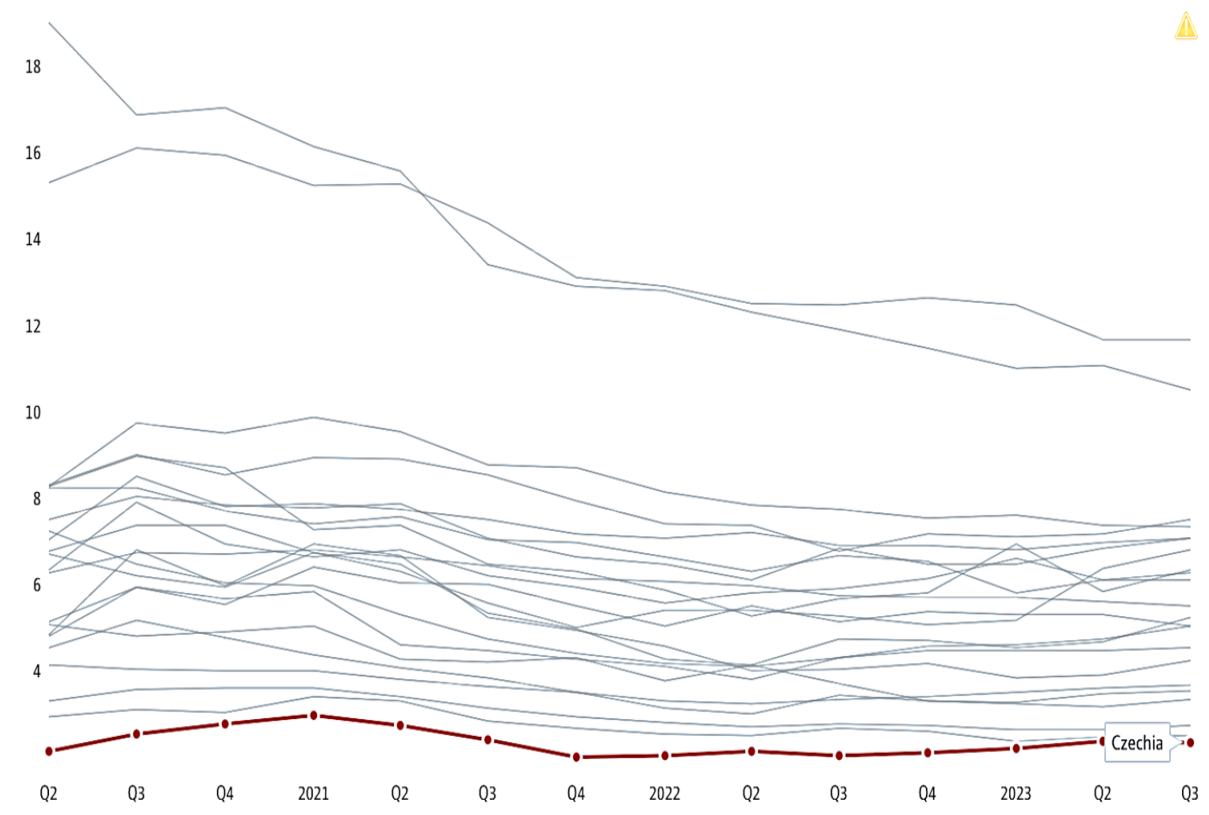
- 2023: nárůst počtu příjemců pomoci v potravinových bankách o 30 % (400 tisíc) (*Potravinové banky*)
- 2023: 55 % domácností s dětmi s příjmem pod medián nic neuspoří nebo je v minusu (nárůst o 10 p. b. oproti 1. pol. 2022) (*Život k nezaplacení*)

x

- dlouhodobě nejnižší nezaměstnanost v EU: 2,5-2,7% (*OECD*)
- 2023: počet příjemců dávek pomoci v hmotné nouzi neroste (změna o 0,2 % oproti 2022) (*MPSV*)

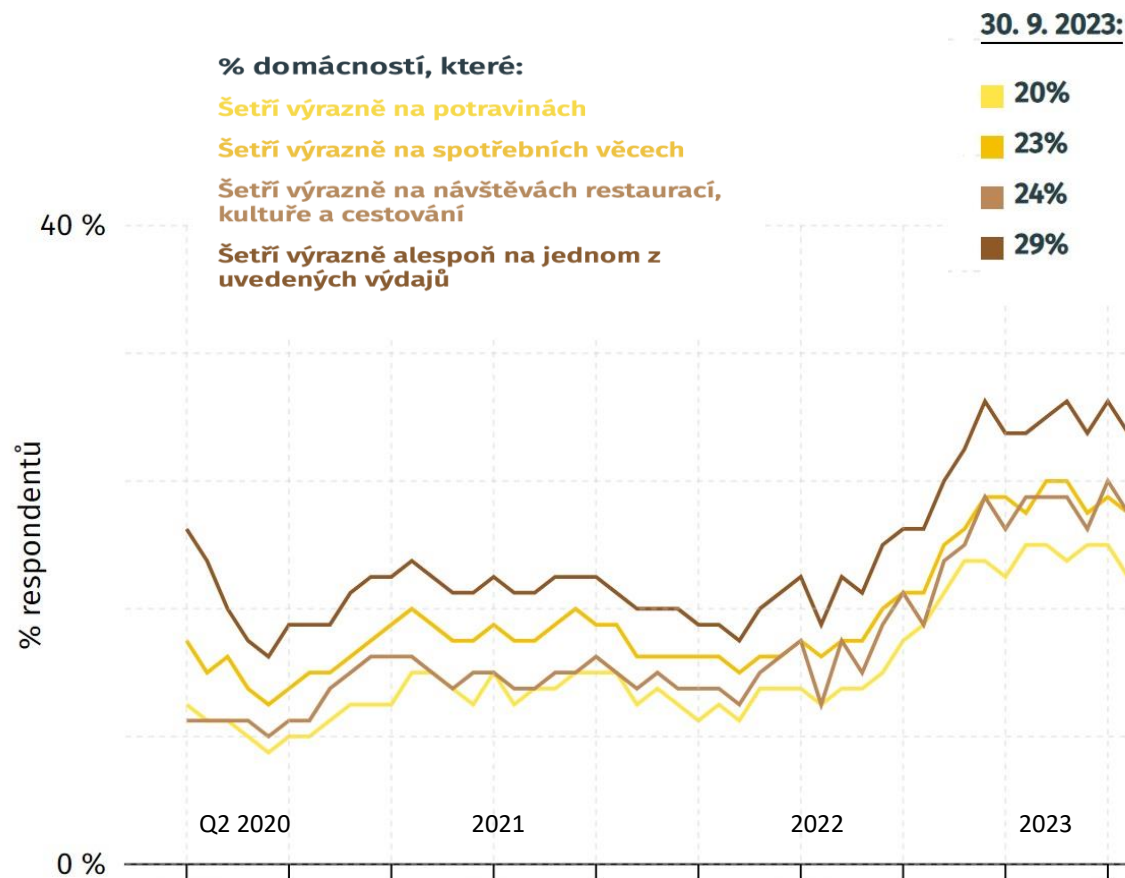
Míra nezaměstnanosti v ČR

(Q2 2020–Q3 2023)

Zdroj: OECD

Omezování výdajů domácností

Zdroj: iRozhlas.cz: Život k nezaplacení

Proč je to důležité?

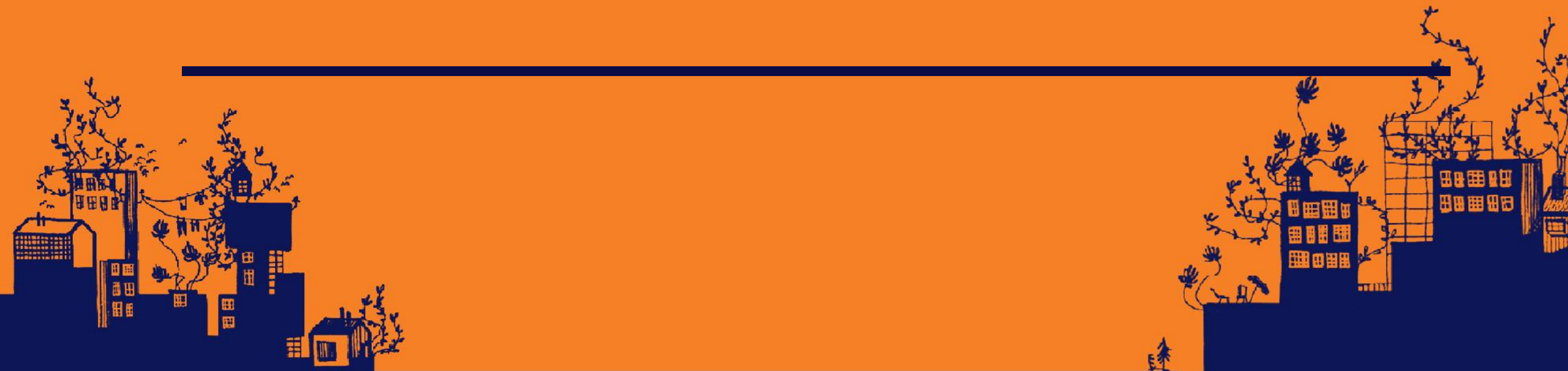

- Nutnost práce přesčas / kombinace více zaměstnání na úkor rodiny, zdraví, volného času
- Problematické strategie s dopady na zdraví (např. darování krevní plazmy)
- Riziko zadlužování – nárůst exekucí na FO během 2023 o 30 tisíc
(Exekutorská komora)
- Genderové dopady (závislé vztahy, chudoba neúplných rodin a seniorek)
- Stres, nejistota s dopady na zdraví, fungování domácností, děti

- Nedůvěra v politické uspořádání, pocit ztráty hlasu a zastoupení
- Ekonomické dopady: nízká kupní síla obyvatel, odliv zisku
- Polarizace, mezigenerační přenos nerovností
- **Nemožnost užít se prací snižuje důvěru v demokracii.**

KROKY K DOSAŽENÍ DŮSTOJNÉHO ODMĚŇOVÁNÍ

Posílení dostupných veřejných služeb

- masivní propad reálných příjmů lze kompenzovat nejen zvyšováním mezd, ale i **snížením nutných výdajů**
- nástroj: posílení a rozšíření **bezplatných nebo dostupných veřejných služeb**
- příklady: hromadná doprava, zdravotnictví, volnočasové dětské aktivity, vzdělávání a kultura, ale i účinná politika bydlení

Kolektivní vyjednávání

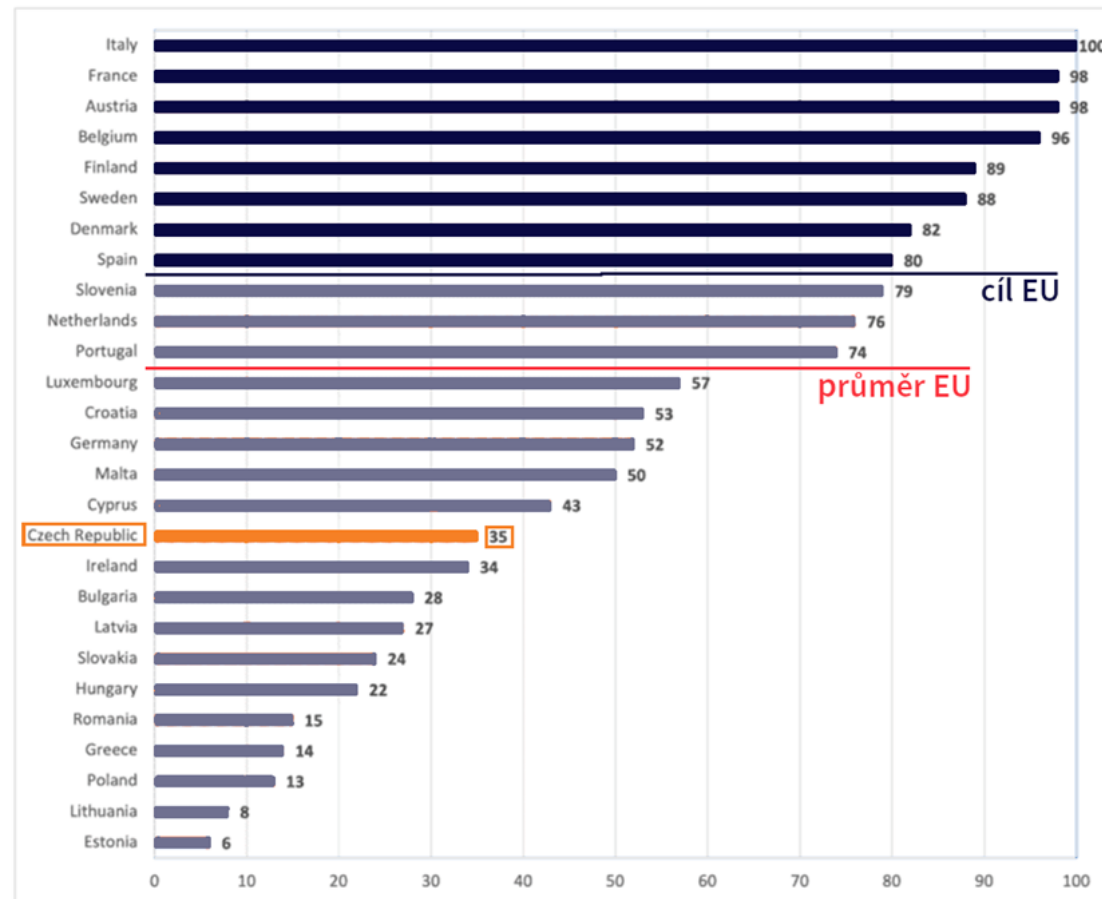

- efektivní nástroj nejen pro zvyšování mezd
- průměrná mzda v roce 2022 byla 43 413 Kč
  - v případě zaměstnanců **s kolektivní smlouvou 46 899 Kč**
  - případě zaměstnanců **bez kolektivní smlouvy 40 189 Kč**
- také: kratší pracovní doba, menší mzdová nerovnost mezi ženami a muži, lepší pracovní podmínky, moc ovlivňovat svůj život

Kolektivní vyjednávání

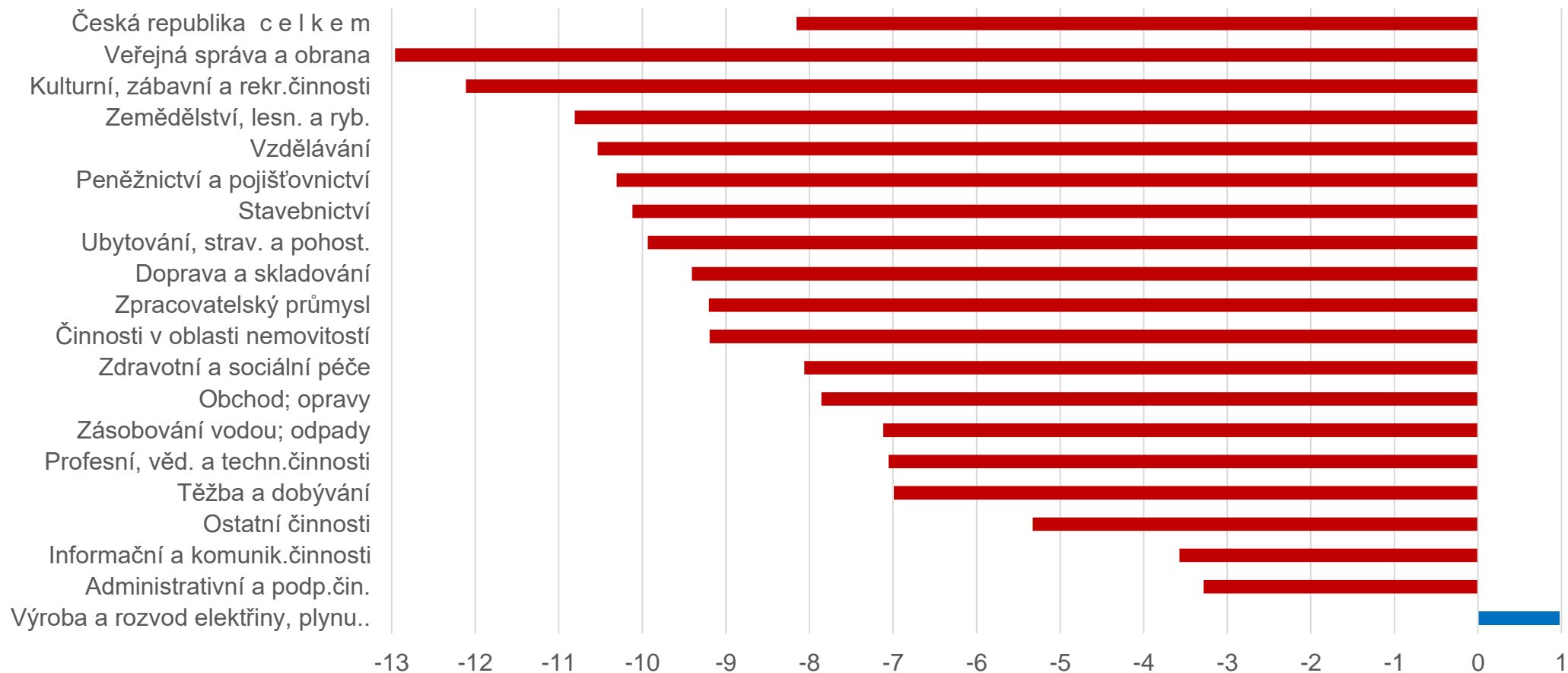
Pokrytí kolektivním vyjednáváním:

- cíl EU **80 %**
- průměr EU **60 %**
- Česko **35 %**

Mzdy ve veřejné sféře

Přírůstek/úbytek reálné průměrné mzdy podle odvětví mezi roky 2019 a 2023, %

Mzdy ve veřejné sféře

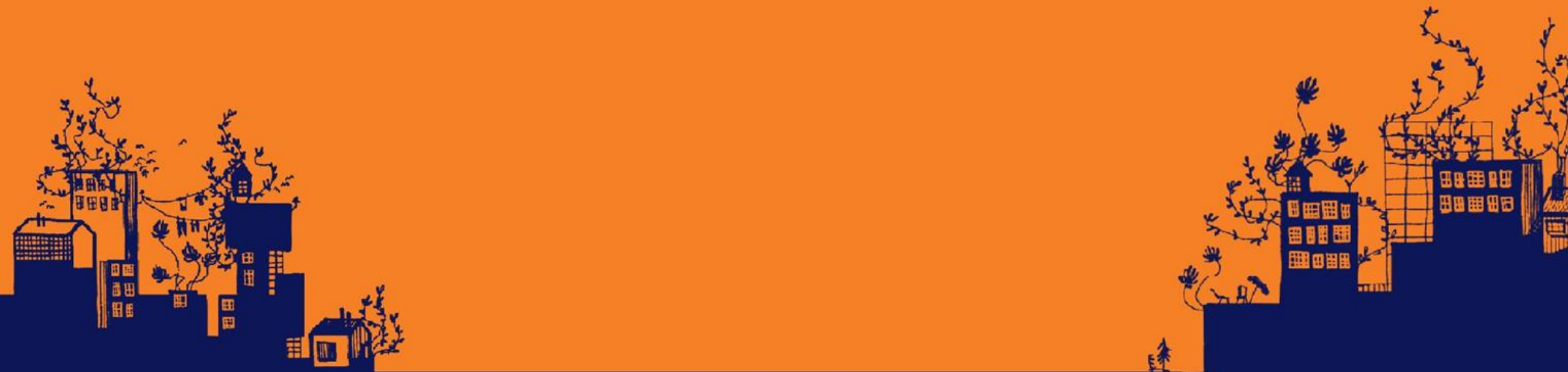

- Veřejní zaměstnavatelé by měli **jít příkladem** a poskytovat svým zaměstnancům plat, ze kterého se dá solidně vyžít.
- Růst platů ve veřejné sféře pak může mít pozitivní dopad i na **růst mezd v soukromém sektoru**.
- Stát dále může výši mezd ovlivnit přes **navyšování minimální mzdy** či stanovení mzdových kritérií ve **veřejných zakázkách, dotačních programech** apod.

ALICE: PRÁCE V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

Situace pracujících v sociálních službách

- Přes **92 %** lidí pracujících v sociálních službách pobytové péče má **nižší než minimální důstojnou mzdu**. *(Trexima 2023)*
- Přes **60 %** pracovníků v oboru má **další pracovní aktivity nad rámec svého úvazku**. *(anketa České asociace streetwork 2024)*
- Anketa ALICE: **neúměrné zatěžování** lidí pracujících v sociálních službách.

DĚKUJEME ZA POZORNOST.
dustojnamzda.cz
